

KRİZ VE SONRASI

Son zamanlarda, IMF ve Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlar ve bunların işlevleri tüm dünyada sorgulanır olmuştur.

1997'den bu yana çeşitli ülkelerde yaşanan ekonomik krizlerden sonra muhafazakar eğilimli serbest piyasacı ekonomistler bile "IMF ve Dünya Bankası'nın bir kaç zengin devletin aracı" haline geldiğini ve özellikle IMF'nin "yarardan çok zarar verdiğini" (Henry Kissinger) ifade etmeye başlamışlardır. Ancak Türkiye'de bundan oldukça farklı bir süreç işlemektedir.

Ülkeyi iki kez krize sürükleyen ve ekonomiyi bütünüyle bu kurumların dümen suyuna bırakan hükümetin sorumluluğu adeta es geçilmekte ve fatura genel anlamıyla siyasete çıkarılmaktadır.

Bugünkü ekonomik programın Türkiye'nin son şansı olduğu yolundaki söylem, IMF, Dünya Bankası ve onların kredi ödemelerini garanti etmeye çalıştıkları ülkelerin bu krizdeki paylarının yeterince ortaya konmasını engellemektedir.

Ayrıca küreselleşme ideologlarının az gelişmiş ülkelerde yoksulluğun azaltılması için istenen hedefleri tutturamamasının kötü yönetimlerden kaynaklandığını vurgulayan propagandası da oldukça etkilidir. Bu yaklaşımın bazı doğruları da içerdiği açıktır. Ancak bu düşüncenin geri pla-

nında bir yandan neo-liberal politikaların ve onları uygulayan uluslararası kurumların ortaya çıkan tablodaki sorumluluğunu gizleme çabası diğer yandan siyaset ve iktidar pratiğini ehil teknokratlar tarafından yürütülen iktisadi politikalara indirgeme girişimleri vardır.

Son zamanlarda siyaset ve ekonominin birbirinden ayrılması gerektiğinin dillendirilmesi, veciz bir ifadeyle "siyaset ekonomiden elini çeksin" denmesi tam da bu nedenledir. Bu koroya ABD'nin eski Ankara Büyükelçisi Marton Abromowitz de katılarak siyasilerin ekonomiden ellerini çekmesi gerektiğini belirtmiş ve desteğin hükümete değil, Derviş'e verildiğini ifade etmiştir.

Siyaset ekonomiden elini çeksin, ekonominin gereklerine uygun davranılsın deniyor.

Ekonominin gereklerine kim karar veriyor?

Kendi hayatımıza ilişkin doğruları bizden iyi bilen ve bizi bizden daha fazla düşünenler kimler? IMF ve Dünya Bankası mı?

Yoksa çok uluslu şirketler mi?

Böyle birşey mümkün müdür?

Siyaset ve ekonomi arasında bağın koparılması siyasetin doğasına aykırı değil midir? Bu Türkiye'de zaten iktidar problemi yaşayan siyasetin bütünüyle iğdiş edilmesi girişimidir. Ekonomik bir programı olmayan bir siyasal parti ve iktidar düşünebilir miyiz? Farklı ekonomik ve sosyal programlar uygulamayacaklarsa farklı siyasi partilere neden ihtiyaç var?

İnsanlar hangi saiklerle bir siyasi partiyi bir diğerine tercih ederler? Siyasi partiler kimi temsil ederler? Elbette ki birbirinden farklı çıkarılara sahip sınıf ve toplumsal tabakaları...

Siyaset bu farklı sınıf ve toplumsal tabakaların kaderlerini belirleyen bir sürü kararın oluşma ve gerçekleşme sürecidir. Ekonomik kararlar bütünüyle toplumsal hayata ilişkindir, ve toplumsal hayata ilişkin olan her şey siyasaldır.

Bu nedenle ekonominin kendisi siyasi sürecinin tam da içinde olmak zorundadır.

Türkiye’de siyasetin yozlaştığı, kirlendiği konusunda yaygın bir görüş birliği vardır. Siyaset çıkar ilişkileri etrafında örgütlenmiş ve yandaşlara rant dağıtan bir mekanizmaya indirgenmiştir. Ancak bu gerçeklik siyaseti devre dışı bırakmanın gerekçesi olmaz.

Bugün bir temsil krizinin yaşandığı ve bunun giderek derinleşmekte olduğu da doğrudur. Bunun temel nedeni ise bütün partilerin birbirine benzemesidir.

Farklı ekonomik ve toplumsal program ve proje ortaya koyamamalarıdır. Siyaset bugün kitleler gözünde kirli bir uğraş ve uzak durulması gereken bir alandır. Siyasal yozlaşmanın çözümü siyaseti devre dışına çıkarmak değil hatta tersine daha fazla insanın kendi yaşamlarına ilişkin kararların alındığı siyaset alanına dahil olması, siyasetle aktif olarak ilgilenmesidir.

Bunun için geniş toplumsal kesimlerin siyaset yapmasının önünde ciddi bir engel oluşturan siyasal partiler yasasının ve temsil krizini derinleştiren seçim yasasının biran önce değiştirilmesi zorunludur. Ayrıca ekonomik karar süreçlerinin şeffaflaşması ve halkın denetimine açık hale getirilmesi çözümün çok önemli bir diğer yönüdür.

Siyaset, siyaset erbabına, profesyonellere ve teknokratlara bırakılmayacak kadar ciddi ve yamsalsal bir konudur. Bu noktada üzerimize düşen siyaseti kötölemek değil, yaşanan bu gelişmelerden demokratikleşme sürecinin yara alacağı ve demokrasinin kişileri değil kurallara dayandığı gerçeğinden hareketle siyaseti ve siyasal kurumları yeniden işler hale getirme çabası içinde olmaktır.

Ülkemizde yıllardır tersine işletilen süreç siyaseti tüketmiş, toplumu yoksullaştırılmış, yolsuzluğu arttırmış, ekonomiyi dibe vurdurmuş ve krizleri olgunlaştırmıştır.

Her kriz sonrası oluşan karamsarlık ve umutsuzluk ortamı gelecek korkusunu kabusa dö-

nüştürmüştür.

Sağlık parası olana verilebilir hale getirilmiştir. Oluşan krizlerle mesleğini idame ettirmede zorluk çeken meslektaşlarımızın durumu 19 Şubat’ta meydana gelen yeni krizle birlikte onarılması son derece zor bir noktaya taşınmıştır.

- Krizle birlikte ilaç üretiminde ve ithalinde bir daralma yaşanmıştır.
- Sözleşme sürelerine bugüne kadar hiç sadık kalmayan devlet kamudaki alacaklarımızı ortalama 90-120 güne taşımıştır.

- İlaç depoları vadeleri kısaltmış; ödeneklerini alamayan ve ödemelerini bir gün dahi geciktiren meslektaşlarımızın ilaç alımını durdurmuşlardır.
- İthal ilaçta kur ayarlaması uzun süre yapılamamış ilaç ithali durma noktasına gelmiştir.
- İlaçta KDV oranı arttırılmıştır.
- İthal ilaçtaki kar oranları Bakanlar Kuruluna sunulmadan ve TEB’nin görüşüne gerek duyulmadan düşürülmüştür.

Akla ve bilime aykırı olan böyle bir karar “ölen ölür kalan sağlar bizimdir” mantığı ile açıklanabilir. Ülkede bir sağlık sorunu kadar bir Sağlık Bakanı sorunu da vardır. Sağlıklı bir toplum için ilaç alınabilir, bulunabilir ve kaliteli olmaktan uzaktır. Kısıtlı sermayesi ile vatandaşın sağlık sorununa merhem olmaya çalışan eczacılarımız sağlık hizmetinin aksamaması ve yurttaşımızın ilaç kullanımını sağlayabilmek adına bugüne kadar özveri ile mesleğini sürdürdü. İnanıyorum ki bundan sorada sürdürecektir.

* Oda Başkanımız Ecz. Erdoğan ÇOLAK’ın 12 Mayıs’taki panel konuşmasından alınmıştır.